

JERZY

KĘDZIORA

BOSZ

RZEŻBA / SCULPTURE

Jerzy Kędziora z popiersiem Ignacego Jana Paderewskiego, Poczesna, 2018 /
Jerzy Kędziora with a bust of Ignacy Jan Paderewski, Poczesna, Poland, 2018

JERZY
KĘDZIORA
RZEŻBA / SCULPTURE

RZEŻBY BALANSUJĄCE / BALANCING SCULPTURES

Znane na całym świecie – od Singapuru po Los Angeles – rzeźby balansujące Jerzego „Jotki” Kędziory są szczególnego rodzaju fenomenem. Można śmiało powiedzieć, że zwracają na siebie uwagę, zadziwiających przechodzących swoją dynamiką, organizują przestrzeń i to zarówno tę miejską, jak i tę naturalną, np. parkową. W Polsce dla wielu miast, którym udało się pozyskać prace artysty, stały się ich wizytówką, czego przykładem może być Bydgoszcz z *Przechodzącym* czy Kładka Ojca Bernatka w Krakowie.

Postaci linoskokoczków, gimnastyczek, sportowców, ikon kultury masowej (np. Charlie'ego Chaplina), a nawet terrorystów, w sensie formalnym nawiązują do mającej swe początki w starożytności klasycznej rzeźby figuratywnej. Przekraczają ją jednak, bo eksponowane są w otwartej przestrzeni, pozornie bez podparcia, cokółu, podstawy, rzucając wyzwanie prawom fizyki i te prawa przekraczając. Artysta nadaje tym samym swym dziełom wymiar „metafizyczny”, zawarty w chwiejnej czy balansującej równowadze. Poddawane są wszystkim naturalnym oddziaływaniom – promieniom słońca, kroplom i strugom deszczu, okiściom świeżego śniegu i porywom wiatru. Pomimo nich, a może właśnie na przekór im, balansują i powracają do równowagi. „Metafizyczność” manifestuje się też symbolicznie w ich zawieszeniu pomiędzy niebem a ziemią – a więc tym, co fizyczne, dotykalne, materialne i realne, a tym, co eteryczne, ulotne, niematerialne i co jest symbolem „ducha”, jakkolwiek byśmy go rozumieli.

Artysta, aranżując swoje prace w przestrzeni, świadomie uzyskuje oferowane przez nią dodatkowe efekty, np. pozwalając, by światło, ważny element jego twórczości mogło grać na gładkich albo matowych powierzchniach rzeźb, albo też uzyskując wielokrotnienie efektu poprzez ich odbicia w raz gładkich, a raz pomarszczonych wiatrem powierzchniach zbiorników wodnych. Jeśli otoczeniem jest miejski krajobraz – figury odbijają się w wielkich taflach przeszklonych architektonicznych powierzchni czy po prostu w okiennych szybach. Z wielkim wyczuciem gra także twórca dynamiką rzeźbionych postaci, zatrzymanych w momencie osiągnięcia równowagi lub przeciwnie, w trakcie ruchu. Kontynuacji takiego gestu czy poruszenia jako widzowie się domyślamy, bo rzeźby pozwalają przewidywać, co stanie się za chwilę, jaki będzie następny moment wykonywanych przez nie akrobacji.

Rzeźby balansujące to efekt przemyśleń i eksperymentów artysty z ostatnich trzydziestu lat. Pierwotnie miały pokazywać niepewność związaną ze zmianą sytemu, okresem transformacji w kraju, w którym przyszło artyście żyć i tworzyć. Ta niepewność nie była tylko jego udziałem – na swój sposób charakteryzują one doświadczenie całego pokolenia zawieszonoego „pomiędzy”, doświadczenie niepewności i nieprzewidywalności czasów, których także dzisiaj jesteśmy świadkami.

W dorobku artystycznym z ponad pięćdziesięciu lat działalności twórczej Jerzego Kędziory – z licznie nagradzanymi rozwiązaniami pomnikowymi czy cyklami utworów kamionkowych – rzeźby balansujące są najbardziej znaną i cenioną częścią. Rozmawiając z artystą, który wciąż aż kipi nowymi pomysłami, można mieć nadzieję, że nie jest to jego ostatnie słowo.

Jerzy „Jotka” Kędziora – ur. w 1947 r. w Częstochowie, rzeźbiarz i projektant w wielu branżach artystycznych. W 1972 r. ukończył gdańską Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych. W latach 80. XX w. wykonał serie prac: *Chwiejni*, *Zreanimowani*, *Pęknięty głos*, *Z odciągami*, *Wieszak dla*, *Uniformy dowódcze*, składające się na cykl *Portret Polaka czasów transformacji*. Popularność oraz uznanie publiczności i krytyków przyniosły mu tworzone od lat 90. XX w. rzeźby „balansujące”. Prezentowane są w Polsce i za granicą, m.in. w Wenecji, Nowym Jorku, Londynie, Berlinie, Madrycie, Miami, Abu Dhabi, Dubaju, oraz instalowane na trwałe w przestrzeni publicznej. Prace Jerzego Kędziory znajdują się w muzeach, galeriach, instytucjach rządowych i placówkach dyplomatycznych oraz w zbiorach prywatnych. Artysta związany jest z Częstochową, mieszka w Poczesnej, gdzie znajduje się galeria jego rzeźb; drugie podobne miejsce znajduje się w krakowskim Kobierzynie.

Known all over the world – from Singapore to Los Angeles – Jerzy “JotKa” Kędziora’s balancing sculptures are a particular phenomenon. They definitely catch the eye, as they astonish the passers-by with their dynamics, and command the urban and the natural space, e.g. in parks. In Poland, the multiple cities and towns that have managed to acquire the artist’s works treat them as their showpieces, such as *Man Crossing the River* in Bydgoszcz or the Fr. Bernatek Footbridge in Kraków.

The figures of tightrope walkers, gymnasts, athletes, icons of popular culture (e.g. Charlie Chaplin), and even terrorists, formally refer to classical figurative sculpture dating back to antiquity. However, they transcend it because they are displayed in open space, seemingly with no support, socle, or base, challenging and defying the laws of physics. In this way, the artist adds a meta-physical aspect to his works, contained in the unstable or wobbly balance. They are subject to all natural conditions – sunshine, drizzle, rainstorm, crown snow-load, and gusts of wind. Despite them, or maybe contrary to them, they oscillate and return to balance. Their metaphysicality is also symbolically manifested in their hanging in-between the sky and the earth – i.e. the physical, tangible, material, and real, versus the ethereal, elusive, immaterial, symbolising the spirit, regardless of what we mean by it.

As he arranges his works in space, the artist purposefully takes advantage of the extra effects it offers, e.g. by allowing light, a key element of his pieces, to play on the smooth or matt surfaces of his sculptures, or multiplying the effect with their reflections in the surfaces of bodies of water, which are sometimes mirror-like and at times wrinkled by the wind. If set in an urban landscape, the figures are reflected in the huge glass surfaces of architectural structures or simply windows. The artist also has a flair for playing with the dynamics of the characters frozen in a moment of balance or on the contrary, in motion. We, as the viewers, can guess the subsequent gesture or movement, because the sculptures enable us to predict the next thing to happen, the following acrobatic pose.

The balancing sculptures are the result of the artist’s reflections and experiments over the last thirty years. Initially, they were supposed to depict the uncertainty related to the change of regime and transformation period in Poland, where the artist has lived and worked. The uncertainty was not only his – in a way, the pieces illustrate the experience of the entire generation balancing in-between, the sense of insecurity and unpredictability of the times, which we are also witnessing today.

In the artistic output of over fifty years of Jerzy Kędziora’s activity – including award-winning statue solutions and stoneware works – the balancing sculptures are the most famous and appreciated. Judging from what the artist says – still brimming with new ideas – we can hope that this is not his last word.

Jerzy “JotKa” Kędziora – born in 1947 in Częstochowa, a sculptor and designer in various artistic fields. In 1972, he graduated from the State Higher School of the Arts. In the 1980s, he created the series of works: *The Wavering*, *The Resuscitated*, *Broken Voice*, *With Guy-Ropes*, *Hangers For*, *The Uniforms for the High Command*, making up the cycle *The Portrait of a Pole in the Times of Political Transformation*. In the 1990s, he started creating his balancing sculptures, which have brought him popularity and recognition from the public and critics. They have been exhibited in Poland and abroad, including in Venice, New York, London, Berlin, Madrid, Miami, Abu Dhabi, and Dubai, as well as permanently installed in public space. Jerzy Kędziora’s works can be found in museums, galleries, governmental and diplomatic institutions, and private collections. The artist is associated with Częstochowa and lives in Poczesna, where his sculpture gallery is located; another similar place is based in Kobierzyn, Kraków.

Gimnastyczka z szarfą, 2001, rzeźba balansująca, autorski kompozyt syntetyczny, wys. 210 cm, wystawa w ramach „SeaFair Miami”, Miami, USA, 2014 / A Gymnast with a Ribbon, 2001, balancing sculpture, proprietary synthetic composite, height 210 cm. Exhibition as part of “SeaFair Miami”, Miami, USA, 2014

Walka [Wygrany – przegrany] / Pojedynek [Zwycięzca – upadły], 2001, rzeźby balansujące, autorski kompozyt syntetyczny, wys. 230 i 160 cm, wystawa „Pod niebem Dubaju”, DIFC, Dubaj, ZEA 2008–2010 / Fight [Winner – Loser] / Duel [Winner – Fallen], 2001, balancing sculptures, proprietary synthetic composite, height 230 and 160 cm. “Under the Dubai Sky” exhibition, DIFC, Dubai, UAE, 2008–2010

Piramida, 2009–2010, rzeźba balansująca, autorski kompozyt syntetyczny, stal, wys. ok. 280 cm, Busko Zdrój, prezentacja stała / *Pyramid*, 2009–2010, balancing sculpture, proprietary synthetic composite, steel, height ca. 280 cm. Permanent display, Busko Zdrój, Poland

Zima, 2017, rzeźba balansująca, autorski kompozyt syntetyczny, wys. 200 cm, wystawa stała „Między wodą a niebem”, Kładka o. Bernatka, Kraków, od 2016 [montaż rzeźby w ramach Sculpture Network Start'17, 2017] / Winter, 2017, balancing sculpture, proprietary synthetic composite, height 200 cm. "Between the Water and the Sky" permanent exhibition, Father Bernatek Footbridge, Kraków, Poland, since 2016 [installation of the sculpture as part of the Sculpture Network Start'17, 2017]

Mag, 2010, rzeźba balansująca, autorski kompozyt syntetyczny, stal, wys. ok. 260 cm, prezentacja stała w Olsztynie Jurajskim, od 2013 / *Magician*, 2010, balancing sculpture, proprietary synthetic composite, steel, height ca. 260 cm. Permanent display in Olsztyn Jurajski, since 2013

Zielony akrobata, 2000, rzeźba balansująca, autorski kompozyt syntetyczny, wys. 180 cm, wystawa „Nad horyzontem Jeziora Erie”, Sandusky, USA, 2022–2024 / A Green Acrobat, 2000, balancing sculpture, proprietary synthetic composite, height 180 cm. “Over the Horizon of Lake Erie” exhibition, Sandusky, OH, USA 2022–2024

Próba zeskoku, z cyklu „Atleci – Sportowcy”, 2019, rzeźba balansująca, autorski kompozyt syntetyczny, stal, wys. 230 cm, wystawa „Przyziemieni w napięciu”, Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie, 2022–2023 / An Attempt to Jump Off, from the cycle “Athletes – Sportsmen”, 2019, balancing sculpture, proprietary synthetic composite, steel, height 230 cm. “Grounded in Tension” exhibition, Municipal Art Gallery in Częstochowa, Poland, 2022–2023

*Za wysoka poprzeczka, z cyklu „Atleci – Sportowcy”, 2019, rzeźba balansująca, autorski kompozyt syntetyczny, stal, najdłuższy wym. ok. 250 cm, wystawa „Przyziemieni w napięciu”, Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie, 2022–2023 / *Too High Bar, from the cycle “Athletes – Sportsmen”, 2019, balancing sculpture, proprietary synthetic composite, steel, longest dim. ca. 250 cm. “Grounded in Tension” exhibition, the Municipal Art Gallery in Częstochowa, Poland, 2022–2023**

Jerzy „JotKa” Kędziora (ur. 1947) to uznany polski rzeźbiarz i artysta wizualny, absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Kędziora specjalizuje się w tworzeniu podniebnych rzeźb i instalacji zdobiących przestrzenie publiczne miasta na całym świecie (np. w Nowym Jorku, Dubaju, Berlinie, Krakowie, Miami, Wenecji, Singapurze). Jego prace cechuje harmonijne połączenie precyzji formy z dynamiką i lekkością, a autorska technika formowania „metal” jest uznawana za innowacyjną i inspirującą. Artysta jest laureatem wielu prestiżowych nagród, a jego dzieła regularnie prezentowane są na wystawach w renomowanych galeriach i muzeach.

